

Pers en Voorlichting

Hof van Justitie van de Europese Unie

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 189/21

Luxemburg, 21 oktober 2021

Arrest in de gevoegde zaken C-845/19 en C-863/19
Okrazhna prokuratura – Varna

Het Hof verduidelijkt een aantal bepalingen van de richtlijn betreffende de bevrozing en confiscatie van hulpmiddelen en opbrengsten van misdrijven in de Europese Unie

Deze richtlijn staat in de weg aan een nationale regeling op grond waarvan een voorwerp waarvan wordt gesteld dat het toebehoort aan een andere persoon dan de pleger van het strafbare feit, kan worden geconfisqueerd ten gunste van de staat zonder dat die persoon de mogelijkheid heeft om als partij aan de confiscatieprocedure deel te nemen

Twee Bulgaarse staatsburgers (hierna: „betrokkenen”) zijn strafrechtelijk veroordeeld omdat zij in februari 2019 in Varna (Bulgarije) zonder vergunning in het bezit waren van zeer gevaarlijke verdovende middelen met het oog op het distribueren ervan. Na die veroordeling heeft de Okrazhna prokuratura – Varna (regionaal openbaar ministerie van Varna, Bulgarije) de Okrazhen sad Varna (rechter in eerste aanleg Varna, Bulgarije) verzocht om geldbedragen die waren ontdekt tijdens huiszoekingen in hun respectieve woningen te confisqueren.

Ter terechtzitting hebben de betrokkenen voor die rechterlijke instantie verklaard dat de in beslag genomen geldbedragen toebehoorden aan leden van hun respectieve families. Deze familieleden hebben niet kunnen deelnemen aan de procedure bij die rechterlijke instantie, aangezien het nationale recht hun dit niet toestaat. De rechter in eerste aanleg heeft geen toestemming gegeven voor de confiscatie van die geldbedragen op grond van de overweging dat het strafbare feit waarvoor de betrokkenen waren veroordeeld geen economische voordelen kon opleveren. Hoewel er bewijzen waren dat zij ook verdovende middelen verkochten, zijn zij niet vervolgd en evenmin veroordeeld voor dat strafbaar feit. Het regionaal openbaar ministerie van Varna is tegen het vonnis in beroep gegaan met het argument dat de rechter in eerste aanleg bij de toepassing van de relevante nationale bepalingen richtlijn 2014/42¹ niet in aanmerking had genomen.

In deze context wenst de verwijzende rechter van het Hof te vernemen of er voor de toepassing van richtlijn 2014/42 noodzakelijkerwijs sprake moet zijn van een grensoverschrijdende situatie, in hoeverre de confiscaties waarin deze richtlijn voorziet kunnen worden verricht, en wat de draagwijdte is van het recht op een doeltreffende voorziening in rechte waarover een derde beschikt die beweert of van wie wordt beweerd dat hij de eigenaar is van een voorwerp dat wordt geconfisqueerd. In zijn arrest spreekt het Hof zich dus uit over vragen die van cruciaal belang zijn voor de afbakening van de werkingssfeer van richtlijn 2014/42 en legt het bepaalde kernbegrippen van deze richtlijn uit.

Beoordeling door het Hof

Het Hof stelt in de eerste plaats vast dat **het bezit van verdovende middelen met het oog op het distribueren ervan binnen de werkingssfeer van richtlijn 2014/42 valt, zelfs indien alle elementen die inherent zijn aan het plegen van dat strafbare feit binnen één lidstaat zijn gesitueerd**. Volgens het VWEU² behoort een dergelijk strafbaar feit namelijk tot van een van de in dit Verdrag genoemde vormen van bijzonder zware criminaliteit met een grensoverschrijdende

¹ Richtlijn 2014/42/EU van het Europees Parlement en de Raad van 3 april 2014 betreffende de bevrozing en confiscatie van hulpmiddelen en opbrengsten van misdrijven in de Europese Unie (PB 2014, L 127, blz. 39).

² Artikel 83, lid 1, VWEU.

dimensie. Bijgevolg is de Uniewetgever bevoegd om minimale harmoniseringsvoorschriften ter bepaling van strafbare feiten en sancties op dit gebied vast te stellen. Onder deze bevoegdheid vallen tevens situaties waarin de elementen die inherent zijn aan het plegen van een concreet strafbaar feit binnen één lidstaat zijn gesitueerd.

In de tweede plaats is het Hof van oordeel dat richtlijn 2014/42 niet enkel voorziet in de confiscatie van voorwerpen die een economisch voordeel vormen dat voortvloeit uit het strafbare feit waarvoor de pleger van dat strafbare feit is veroordeeld, **maar ook de confiscatie toestaat van de aan die dader toebehorende voorwerpen die naar de overtuiging van de nationale rechter bij wie de zaak aanhangig is, voortkomen uit andere criminele activiteiten.** Bij dergelijke confiscaties moeten evenwel de waarborgen worden geëerbiedigd waarin deze richtlijn³ voorziet, en geldt als voorwaarde dat het strafbare feit waaraan de dader schuldig is bevonden, een van de in die richtlijn opgesomde strafbare feiten⁴ is en, al dan niet rechtstreeks, een economisch voordeel kan opleveren.

Wat de eerste soort confiscatie betreft, is vereist dat de opbrengst waarvan de confiscatie wordt overwogen, **voortvloeit uit het strafbare feit waarvoor de betrokkene definitief is veroordeeld.**

Wat de tweede soort confiscatie – namelijk de ruimere confiscatie⁵ – betreft, preciseert het Hof om te beginnen dat **de lidstaten**, om te bepalen of een strafbaar feit tot een economisch voordeel kan leiden, **rekening kunnen houden met de gehanteerde modus operandi en bijvoorbeeld kunnen nagaan of het strafbare feit werd gepleegd in het kader van een georganiseerd misdrijf of met de bedoeling regelmatige winsten te halen uit strafbare feiten.**⁶ Vervolgens wijst het Hof erop dat de nationale rechter zijn overtuiging dat de voorwerpen uit criminele activiteiten voortkomen, **dient te baseren op de specifieke omstandigheden van de zaak, met name op de concrete feiten en het beschikbare bewijsmateriaal.**⁷ Daarbij kan hij onder meer rekening houden met de wanverhouding tussen de waarde van de betreffende voorwerpen en het legale inkomen van de veroordeelde.⁸

Wat ten slotte de confiscatie bij een derde betreft⁹, daarvoor **moet vaststaan dat een verdachte of beklaagde opbrengsten aan een derde heeft overgemaakt of dat een derde dergelijke opbrengsten heeft verworven en dat die derde wist dat die overdracht of verwerving ertoe strekte confiscatie te voorkomen.**

In de derde plaats oordeelt het Hof dat richtlijn 2014/42, gelezen in samenhang met artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, **in de weg staat aan een nationale regeling volgens welke een voorwerp waarvan wordt beweerd dat het toebehoort aan een andere persoon dan de pleger van het strafbare feit, kan worden geconfisqueerd ten gunste van de staat zonder dat die persoon de mogelijkheid heeft om als partij deel te nemen aan de confiscatieprocedure.** Deze richtlijn verplicht de lidstaten immers de nodige maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat de personen tegen wie de in die richtlijn bedoelde maatregelen zijn gericht, daaronder begrepen derden die beweren of van wie wordt beweerd dat zij eigenaar zijn van de voorwerpen waarvan de confiscatie wordt overwogen, **recht hebben op een doeltreffende voorziening en een eerlijk proces waarmee zij hun rechten kunnen doen gelden.**¹⁰ Bovendien voorziet die richtlijn in verschillende specifieke waarborgen die garanderen dat de grondrechten van deze derden worden geëerbiedigd. Tot deze waarborgen behoort **het recht om tijdens de gehele confiscatieprocedure toegang te hebben tot een advocaat.**¹¹ Dit recht omvat voor die

³ Artikel 8, lid 8, van richtlijn 2014/42.

⁴ Artikel 5, lid 2, van richtlijn 2014/42.

⁵ Artikel 5 van richtlijn 2014/42.

⁶ Overweging 20 van richtlijn 2014/42.

⁷ Overweging 21 van richtlijn 2014/42.

⁸ Artikel 5, lid 1, van richtlijn 2014/42.

⁹ Artikel 6 van richtlijn 2014/42.

¹⁰ Artikel 8, lid 1, van richtlijn 2014/42.

¹¹ Artikel 8, lid 7, van richtlijn 2014/42.

derden uiteraard ook het recht om in het kader van die procedure te worden gehoord en het recht om de eigendom op te eisen van de voorwerpen waarop de confiscatie betrekking heeft.¹²

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught 📞 (+352) 4303 2170

---

¹² Artikel 8, lid 9, van richtlijn 2014/42.